

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/294/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1520205015
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1520205015.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka N. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom S. 3, C. a otec N. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom Lietavská 4, Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 9.9.2020, č.k. 20P/204/2020-11, jednomyseľne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku I. m e n í tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom: F. N., nar. XX.XX.XXXX, na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu styku k maloletej F., každý párný týždeň v mesiaci v kalendárnom roku v piatok v čase od 16.30 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti matky s tým, že otec si prevezme maloletú v mieste jej bydliska. Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. V napadnutom uznesení, súd prvej inštancie neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletým dieťaťom F. N., nar. XX.XX.XXXX, na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu styku k maloletej F., na každý párný týždeň v mesiaci v kalendárnom roku v sobotu v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v mieste jej bydliska a po ukončení styku ju odovzdá matke v mieste jej bydliska a matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť (výrok I.), vo zvyšku návrh zamietol (výrok II.), otcovi uložil povinnosť v lehote 30 dní odo dňa doručenia uznesenia podať na príslušný súd návrh vo veci samej - návrh na úpravu styku k maloletému dieťaťu: F. N., nar. XX.XX.XXXX (výrok III.) a deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods.1, § 325 ods.1, § 326 ods.1, § 329 ods.1,2, § 330 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „ C.s.p.“), § 2 ods.1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „ C.m.p.“) konštatujúc, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia otec odôvodnil tým, že s matkou dieťaťa nežil v spoločnej domácnosti, pred dva a pol rokom sa im narodila maloletá, ktorú dlhší čas nevidel, čo chce napraviť a vytvoriť si s ňou vzťah otca a dcéry. V súdnom konaní sp. zn. 59P 51/2018-101 bola maloletá zverená do starostlivosti matky a otec mal umožnené súdom stretnutie v akýkoľvek čas po dohode s matkou. Od ukončenia súdneho konania matka s ním nekomunikuje a neumožňuje mu styk s dcérou. Otec výživné spočiatku platil nepravidelne, počas súdnych konaní sa nedokázal sústrediť na prácu, preto s ním zamestnávateľ ukončil pracovný pomer, čím sa dostal do finančných problémov. Po čase všetko doplatil a ostáva mu doplatiť zročné výživné, ale aktuálne sa snaží platiť výživné riadne a včas každý mesiac. Cca pred mesiacom listom dopytoval matku a chcel vedieť, ako sa im darí, ako sa má F., rád by ju videl a stretol sa s ňou, na ktorý od matky nedostal odpoveď. Na druhý list so žiadosťou o stretnutie s maloletou dostal odpoveď s podmienkami, za ktorých môže vídať dcéru: po splatení zročného výživného a po predložení

psychologického posudku. Nakoľko otec nemá možnosť vyplatiť zročné výživné naraz a po psychickej stránke je v poriadku, nesúhlasí s tým, aby mu bolo naďalej zamedzované stretávanie sa s maloletou. Otec žije trvalo usporiadaným životom, je zamestnaný s pracovnou dobou od 06:00 do 18:00, preto by preferoval styk s maloletou cez víkend. Súd prvej inštancie lustráciou súdnych spisov zistil, že Okresný súd Bratislava V, rozsudkom zo dňa 10.10.2018, č. k. 59P 51/2018-101, právoplatným 19.11.2018, zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, otca zaviazal výživným na maloletú od 14.02.2018 sumou 170 eur mesačne a konanie v časti úpravy styku zastavil.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov a; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Zdôraznil, že rodič má právo sa s dieťaťom stykať, nie je to však jeho povinnosť a nemožno ho k tomu nútiť. Rodičia maloletého dieťaťa by sa v záujme dieťaťa mali dohodnúť predovšetkým na úprave styku rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti a až následne, ak takáto dohoda nie je možná, upraví styk rodiča s maloletým dieťaťom súd, pričom je povinný prihliadnúť predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. V danom prípade rodičia maloletej F. nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti, styk otca s maloletou sa nerealizuje, keď matka otcovi podmienila styk splatením jeho podlžností na výživnom a predložením správy od psychiatra (otec v čase, keď rodičia očakávali narodenie dieťaťa, trpel úzkosťami a užíval Lexaurin). V danom prípade mal súd prvej inštancie za splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd upraví styk otca s maloletým dieťaťom (otec maloletú dcéru nevidel presne neurčený dlhší čas). Mal za potrebné a jednoznačne v záujme dieťaťa styk s otcom zabezpečovať postupne, a to v rozsahu každú druhú sobotu tak, aby si maloletá F. na svojho otca opäť pomaly zvykla a opäť si postupne začali budovať a obnovovať svoj vzájomný vzťah. Otec si musí uvedomiť, že svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej si musí plniť riadne a včas ako svoju prvoradú povinnosť a v prípade, ak si ju neplní, je povinnosťou matky zákonnými postupmi vymáhať výživné na dieťa. Nemôže však podmieňovať styk otca s maloletou úhradou resp. doplatením dlhu na výživnom a správou psychiatra o jeho zdravotnom stave. Otec má právo stretávať sa s maloletým dieťaťom bez ohľadu na to, či si svoju vyživovaciu povinnosť k nemu plní, alebo neplní. Súčasný stav jednoznačne nie je v záujme maloletej, keď môže viesť k odcudzeniu dieťaťa a otca a deformácii ich vzájomného vzťahu, čo nepochybne môže mať negatívny vplyv na jej ďalší zdravý psychický vývin.

4. Výrok III. rozhodnutia právne odôvodnil § 336 ods.1,3 C.s.p. a otca poučil o tom, že pokiaľ si nesplní povinnosť v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podať návrh na úpravu styku s maloletou, súd uznesenie o neodkladnom opatrení zruší.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p..

6. Proti výroku I. uznesenia podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods.1 písm. h/, f/ C.s.p.). Uviedla, že otec ich opustil jeden mesiac pred plánovaným termínom pôrodu, o dcéru nikdy neprejavil záujem, maloletá svojho biologického otca nepozná, nikdy ho nestretla a ani ho nevidela. Otec dokonca podal návrh na zapretie otcovstva k maloletej, ktorý súd zamietol, voči dieťaťu si riadne neplnil vyživovaciu povinnosť, v tejto súvislosti sú voči nemu vedené dve exekučné konania, na základe príkazu exekútorke mu bol odňatý vodičský preukaz a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 4T/52/2019 mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov a podmieneným odkladom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 18 mesiacov. Matka uviedla, že z finančných dôvodov si privyrába na čiastočný pracovný úväzok počas víkendov ako predavačka v predajni R. v nákupnom centre B., zamestnávateľ jej vychádza v ústrety čo sa týka organizovania pracovného času, nemôže si dovoliť kvôli realizácii styku otca s dcérou počas víkendov dovoliť prísť o prácu. S poukazom na nízky vek dieťaťa, jeho naviazanosť na matku, skutočnosť, že pre dieťa je otec neznámym človekom navrhla, aby sa styk otca s dieťaťom realizoval v jej prítomnosti, každý páry týždeň v mesiaci v kalendárnom roku v čase od 16,30 hod. do 17,30 hod..

7. Otec a kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky písomne nevyjadrili.

8. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.m.p. a dospel k nasledujúcim záverom.

9. Ako prvoradé konštatuje, že pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia sa vždy vyžaduje naliehavosť neodkladnej úpravy, ktorá musí byť osvedčená. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí súd skúmať naplnenie formálnych a vecných predpokladov uvedených v ust. § 324 a nasl. C.s.p.. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 C.m.p.) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa

do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Prvoradou a zásadnou úlohou súdu vo všetkých konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloletých je ochrana oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, ktorá vždy nemusí byť v súlade s vôľou jeho rodičov. Súd musí zabrániť zneužitiu tohto svojím významom osobitného procesného inštitútu presadzovaním osobných zámerov rodičov, riešením ich vzťahových problémov a dosiahnutím výhodnejšieho postavenia jedného z rodičov v meritórnom konaní.

10. Právo styku rodiča je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností vznikajúce (o.i.) aj v dôsledku ukončenia partnerského vzťahu rodičov maloletého dieťaťa za stavu, kedy nie je o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov rozhodnuté a rodičia nie sú schopní dospieť k zhode v otázke styku rodiča nevykonávajúceho faktickú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Základným pravidlom, z ktorého by sa malo vychádzať je, že každý z rodičov má zásadné právo tráviť s dieťaťom jeho voľný čas úplne rovnocenne, s primeraným zohľadnením veku, vývinových možností a potrieb, zdravotného stavu, citových väzieb a skutočností v akej miere a akým spôsobom obaja rodičia doposiaľ zabezpečovali starostlivosť o maloleté dieťa.

11. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru o splnení podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia upravujúceho styk otca s maloletým dieťaťom za stavu, kedy otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (podaného pred začatím konania o veci samej) tvrdil, že styk s maloletou sa nerealizuje z dôvodu, že tento matka maloletého dieťaťa podmieňuje splatením podlžností otca na výživnom a predložením správy od psychiatra, keďže otec v čase, keď rodičia očakávali narodenie dieťaťa, trpel úzkosťami a užíval Lexaurin. Pri nastavení intenzity a formy styku otca s maloletým dieťaťom podľa obsahu odôvodnenia vychádzal z úvahy o tom, že maloletá otca pozná a je potrebné ich vzájomný vzťah rozvíjať.

12. Odvolací súd, vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase jeho rozhodovania o odvolaní matky, však nemohol pominúť závažné skutočnosti oznámené matkou v podanom odvolaní o tom, že otec ju opustil jeden mesiac pred plánovaným termínom pôrodu, otec o dcéru nikdy neprejavil záujem, maloletá svojho biologického otca nepozná, nikdy ho nestretla a ani ho nevidela a je pre ňu úplne neznámym človekom. Na základe uvedeného, pri zohľadnení ešte útleho veku dieťaťa, ktoré by po emočnej stránke nemuselo bez ťažkostí prežívať styk s pre ňu neznámym človekom, navyiac oddelene od matky, dospel k záveru o potrebe osobnej prítomnosti matky pri styku dieťaťa s maloletým dieťaťom, ktorá dieťaťu pomôže túto pre neho novú situáciu emočne a citovo zvládnuť a ktorá bude nápomocná aj otcovi pri začatí budovania si vzájomného vzťahu s maloletou dcérou. Pokiaľ ide o čas súdom upraveného rozsahu styku otca s maloletou dcérou, odvolací súd považuje za potrebné akceptovať námietky matky (ako osoby doposiaľ výlučne vykonávajúcej osobnú starostlivosť o maloletú a dlhodobo zabezpečujúcej potreby maloletej po finančnej stránke) uvedené v odvolaní o tom, že si nemôže kvôli realizácii styku otca s dcérou počas víkendov dovoliť prísť o prácu predavačky v predajni R. a styk otca s maloletým dieťaťom upravil v čase vyhovujúcim pracovným aktivitám matky. Pri tomto rozhodnutí vychádza z úvahy, že v prvom rade otec, ako rodič doposiaľ sa nespolu-podieľajúci na osobnej starostlivosti o maloletú a riadne si neplniaci voči maloletej vyživovacia povinnosť, si má upraviť ním tvrdené pracovné povinnosti (od 6,00 hod. do 18,00 hod.) tak, aby bol schopný styk s maloletou dcérou v rozsahu upravenom súdom v tomto neodkladnom opatrení realizovať.

13. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom: F. N. nar. XX.XX.XXXX, na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu styku k maloletej F., každý páry týždeň v mesiaci v kalendárnom roku v piatok v čase od 16.30 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti matky s tým, že otec si prevezme maloletú v mieste jej bydliska a matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 C.m.p.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).